Ч. 99. (894). Львів, середа 1. мая 1918. Рік IV.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 16 сот. На провінції 20 сот.

Виходить що дня рано кромі понеділка.

політична, економічно-суспільна часопись. (Редакція Руська ч. 3.)

Ліквідація памятників самодержавя на Україні.

Міністерство внутрішних справ внесло на розгляд Ради Народних Міністрів доклад про ліквідацію памятників самодержавя.

Зміст докладу такий:

У Київі є кілька памятників, котрі були збудовані російським правительством для того щоб демонструвати владу й могутність російського уряду та політичне поневолене України і її залежність від Росії.

До таких памятників у Київі належать: памятник Миколаю I-му проти університету, Олександрови II-му на Царській площі, Іскрі
Кочубею коло Микольських воріт та решт-
памятника Столипіну проти городської
Крім того на памятнику Б. Хмельниць-
кі тенденційні написи: „Волимъ
восточнаго, православнаго" і „Бог-
ницькому — единая, недѣлимая
багатьох инших памятниках є
ові орли.
те, — сказано далі в докладі,
тенденційно цареславні,
е і ображають націо-
кої людности, міністер
потрібним запропону-
стрів:
у II, Іскрі та Ко-
а Столипіну ліквi-
Миколаю I, перенес-
писи на памятнику
инцими, а двохго-
лять собою складо-
орнаменту, — по-

их памятників ма-
громі, герой-ж

правп міністерство
ію з представників
прав, істориків, ар-
мистецтва.
глянути усі памят-
й усієї України.
робіт і взагалі на
ї комісії міністерство
карбованців.

...дорожи по Україні.

Дня 19. марта 1918.

(Далі).

...ально дає ся тут в дальшім ходу об-
...вати рух корисний для України. Поволи
...инають порядкуватись зелізничі стації, збирають всякі матеріяли, ладують на вагони і вивозять їх в середину краю до якихось складів. Видно установлених людий, котрі дістають певні порученя і старають ся за всім наглядати, як орґанізують ся кадри урядничі і робітничі. Правда, богато ще недостає, але орґанізація поступає таки на очах і доведе до цїли, Присилані сюди комісарі подабають на ідейних Українців і доброї волї людий, а се богато вплине на настрій мас. Гірше, що не видно ще українського війська, зглядно поліції, котрі змогли би деякі неслухняні елементи приневолити до послуху. Здає ся, що справа та має в загалї пиняво йти.

Вчера мавем „Кіевскую Мысль" з 19. марта. Була в ній дебата про ратифікацію мирового договору і ухвала ратифікаційна, дальше вість про сотворене українського ґенерального штабу, про приділене бувшого командуючого українським фронтом ґенерала Щербачова до міністерства війни, вкінци звістка з Одеси, що українські власти вернули вже туди, про прогнаню большевиків. Впрочім вістки подавані львівськими українськими часописями є вірні і сказатиб скорше доходять до вас, як до нашого закутка тутки.

Населене відносить ся до чужих військ недовірчиво. Як читавем в однїй бердичівській часописи, приналежний здаєсь до партії інтернаціональних соціялістів, прийшло в Васильківськім уїзді (під Київом) в однім селї до значної бійки Німців і Українських військ з мешканцями того села. Узброєних селян було понад тисячу, котрі мали навіть гармати. При тім знищено там зовсім цукроварню. Розуміє ся, розрух здавлено і село перемінилось наслідком борби в румовище.

Один офіцер, що вернув вчера з Київа, говорив, що Київ живе ще під грозою перебутих большевицьких днів і лиш о них тепер говорить. В місті спокійно, але всеж таки криє ся там ще богато большевиків; тому заборонено українським офіцирам носити офіцирські відзнаки, щоби на них зза углів не стріляно. (До сего примітимо, що лист писаний перед 6. недїлями, а від того часу вже богато там змінило ся. Ред). Поза тим має панувати велика дорожнеча ізза браку достави поживи.

Що до австрійських військових властий маю вражіне, що мусїло прийти з гори порученє, щоби поступати як найлагіднїйше і все робити лиш за обопільним порозумінєм. Розуміє ся, що декуди доходить таки до ріжних непорозумінь між населенем і військом, але маркантних афер я в послїдних часах не спостеріг. Певно, що війна і військо несуть з собою свої лиха, але гадаю, що на австрійські війська тут і в окрестности не повинні і не можуть дуже нарікати. Оно й бажати би дальше такого поведеня, бо по моїй думцї в добрій злагодї дасть ся всьо краще і з більшою користю як для України так і Австрії зробити, чим брутальним і насильним поведенєм.

Не знаю, який договір України з Німеччиною. З кременецького уїзду довідую ся, що за підписом кременецького уїздного комісаря вислала 92. німецька дивізія до всїх сїл завізванє, щоби до певного дня доставити до Кремінця стільки а стільки тисяч пудів вівса по цїнї 4 рублів 50 коп. за пуд (себто 16 кґ.). Російські війська, коли ту стояли, платили по 12 рублів за пуд, тай ми так платимо. Як видно з сего, є велика ріжниця між дїйсними цїнами торговими, а цїнами подиктованими 92. дивізією! Розуміє ся, що ті скількости збіжа, означені для кождої громади, зістали по найбільшій части дїйсно стягнені. І коли би справдї такі цїни були установлені, то виходило би, що Україна заплатила своїм добром дуже грубо за той мир, який має.

(Далї буде).

Австрійські війська на Україні.

(Комунікат военної пресової кватири).

В переведеню заключеного господарського договору між Австрією і Німеччиною а Україною беруть живу участь наші славні

війська на Україні. Операційний терен, на якім працюють сї наші війська, розтягає ся від Підволочиськ аж до Катеринослава, на подільську, херсонську і катеринославську губернію, разом на 176.696 квадратових кільометрів. Сей простір є більший як Галичина, Буковина, Шлеск, Моравія і Чехи до купи, а воздушна лінія є довша як з Інсбруку до Львова. Його перейшли наші війська сперва під начальством ґенерального оберштa ґрафа Кірхбаха, а опісля під проводом барона Бем-Ермолього в несповна шести місяцях серед тяжких условий переправ і боїв з большевицькими бандами. Ми обсадили всї значнійші міста як Одесу, Миколаїв, Херзон і Катеринослав. — Маємо ще очистити повіт Бахмут

Вже на вступі нашого походу переконали ся ми, що край є в можности доставити нашій монархії значні надвишки збіжа. Його не зужито ще від послідних жнив з виїмком місцевостий, які находили ся в воєнній полосї. Ми переконали ся також, що добутє сих запасів збіжа получене є з великими трудно-щами і в наслідок недостачі сильної місцевої авторітетної власти весь тягар добутя збіжа спадає на плечі наших військ.

Много з того, що попередні власти накопичили в великих складах, пало жертвою революції і большевицьких банд.

Вздовж зелїзничих лїний і військових доріг не знайшли ми більше від сего, чого потребували до виживленя наші війська. Богацтво землї укрило ся в цілости у селян. Тут є повні шпихлїрі. Але треба було цілих тижнїв часу, поки наші війська могли з головних доріг, які треба було очистити, дістати ся на села.

Навіть тодї тяжко було видобути запаси. Селяни були зразу дуже недовірчиві. Вони ставили висше наші гроші від російських, однак не радо хотїли приймати паперові гроші. Не менше недовірчивими показались тутешні купці. При тім не можна було перевести успішно товарообміну, який доперва тепер наладжуєсь. Треба було незвичайної старанности, щоби побороти опір.

Се удало ся, є се заслугою наших військ, що відносини з дня на день поліпшають ся і чисельні місцеві купці через свою працю при добуваню запасів промощують дорогу для нашої торговлї.

При тім неналежить забувати, що через добутє припасів зроблено лише половину працї. Треба ті припаси доставити до зелїзниць відддалених нераз на сотки кільометрів. Для сего знов потреба справити дороги і зелїзниці, та дістати возів. Возів справді є подостатком, а на початку інтервенції тяжко їх було напяти. Тому наш трен і конї від артилерії привозили перші ладунки збіжа до стацій.

Відносини на зелїзницях в наслідок нашого скорого походу були лїпші як ми надіялись. Подостатком було ваґонів і льокомотив, хоч їх треба було справити. Вуголь з Донецького байсену не приходив, тому як опалу для льокомотив уживає ся сирих дров.

Зелїзнича служба, о скільки її не прогнали большевики радо станула до розпорядимости нашим полевим транспортовим властям, однак орґанїзаційна праця, усталенє і ведене цїлого зелїзничого заряду припало в удїлї нашим офіцирам і війську.

Наладжено корабельний рух я Херзону і Одеси через Чорне Море і Дунай. На тій водній дорозї буде можна значно скріпити вивіз.

Можна бути переконаним, що наша армія замєвнить монархії довіз осередників живности з України і промостить дорогу для будучих господарських зносин з сею молодою републикою, як се лиш буде найлїпше можна.

Митрополит Шептиц[...]
про Україн[...]

„Lemberger Zeitung“ под[...]
сну депешу:

Монахів, 29. [...]
трополит ґр. Шептиц[...]
робітникови „Münchn[...]
що слїдує: Коли ст[...]
селеня в деяких мі[...]
німецьких військ [...]
забувати, що боль[...]
се, щоби зреволюц[...]
тягнути їх для св[...]
населенє є в ча[...]
строєнє; се н[...]
телїґенції і [...]
Вона може зроби[...]
належно большев[...]
До того пр[...]
провідники за [...]
роду. Під правит[...]
просьвітна праця [...]
переслїдувано як [...]
карано. Се спиню[...]
населеня зі собо[...]
селяне о рішучо за[...]
ни видять в нїй с[...]
що знищили землю [...]
стрійських і німецьк[...]

сих кругів. Відносини ще не вияснені, про подрі[...]ну проґраму працї не дасть ся нїчо сказати, треба збирати досвіди і поволи буде наладжуватись відносини.

Про российські відносини думає митрополит, що сей бідний, бурями знищений край, не зазнає супокою. Там можна сподїватись нової филї револїюції, яка перевисшить жорстокостю всю, що перед сим стало ся.

Свято 1-го мая на Україні.

Київ, 28. цвітня. Мінїсер війни видав наказ, що день першого мая має ся святкувати як державне свято на цїлій Україні.

Хотин для України.

Київ, 28[...]
хотинськог[...]
муніц[...]

В. МАСЛЯК.

З переживань бучацького монастиря.

(Далї).

Українцї VII-мої армії доставили потрібний матеріял. Їх заходом побудовано руштованє. Вони виєднали в штабі дозвіл на поміч полонених і за їх просьбами інтендантура доставила по дуже дешевій цїнї олію, карyку і красок. Инші потрібні матеріяли спроваджував ігуменат прямо з Київа; артистичної роботи підняв ся живописець Українець С. Дідушенко при помочи фахового різьбаря Злочинського з Чорткова. Оба, у спілцї з кількома челядниками довершили працї протягом шести місяців від мая до жовтня 1917.

В пять лїт по моїм виїздї з Бучача довелось менї дня 5-го цвітня сего року навідатись знову до сего міста, де прожив я цїлих 10 років з дїлом моєї державної служби. Їхав туди в тім настрою, який огортає душу сего, хто по довгих лїтах — як під сю пору — невеселих переживань їде відвідати царину гарних спомнів і сердечних зносин з людьми тотожних почувань і думок, їде побачити місцевість, з якою мож було зжити ся з природу теплих і приязних в[...]
її гарним положенєм, степо[...]
сонєм і справдї гарними кра[...]

Хоч і як утомили мене п[...]
рішної подорожи, я був рад з[...]
постанови. Наближалась нагода [...]
ся близше тїй сторонї, на якій істор[...]
дних років записала ся видимими с[...]
найстрашнїйшої війни.

Добившись до цїли і переночувавши в гостинній хатї давного сердечного товариша по службі о. А. Д., встав я рано і негаючись вийшов оглянути на пів зруйноване місто, Йдучи попри церкву монастиря, я поступив в храм, в якім, кажучи словами Шевченка, нераз менї і моїм найблизшим все так „призяне і щиро молило ся“... і де слухав нераз таких гарних патріотичних проповідий.

Ще кілька наступів по сходах і я забув ся від премилої, справдї радісної несподїванки.

Перед моїми очима в проміннях раннього сонця засияло нутро монастирської церкви новим блеском своєї незвичайно принадної і доладної обнови.

На се, що побачив, не був я зовсїм приготований.

Живописець, людина безперечно вельми талановита, не роздумував над тим, чи церква побудована в стилю схибленого ренесан[...]

[...]
ски, що [...]
канів у Львові, [...]
винув маляр цїлу силу вз[...]
прецизно викінченого орнаменту в народних взорах. Перевивають ся вони в чудово злучених і повязаних мотивах, відрізують ся релєфно від поля і роблять враженє прегарних вишивок і старанно викінчених килимів. Хвилями [з]дає ся, що ті взори не писані а розвіш[ен]і мов узірчастий гафт на стїнах високого [і] просторого храму. В обрамованє такого орнаменту уймив артист доволї показну скількість стилевих, хоч може задля поспіху не все рівно викінчених ікон, представляючих біблійні постаті пророків, апостолів і т. п.

(Кінець буде)

...праця, ...працював ...помочи голо... Галичан-Українців завдячує лише йому, що тоді не згинули голодовою смертю.

Підчас боїв з большевиками, післав він свого одинокого ще сина Василя в Українські Січові Стрільці зі словами: „Іди і поможи, бо як ні, то я старий піду“.

Честь і вічна слава нехай буде йому нагородою за його горожанську чесноту і терпіня.

НОВИНКИ.

— Призначене Єщенка. Бувшого Ґенер. Секретаря інжінера Єщенка запрошено тепер на посаду управителя міністерством шляхів — виключно на ділових підставах не входячи в склад кабінету і не приймаючи участи в політиці. Єщенко відомий у фаховій технічній літературі по експльоатації залізниць. Одну його працю про аналізу збірних ...перевозок переведено на німецьку мову. ...ко запросив уже у співробітники відо...лізничих фаховців, прим. голову хар... комітету Лукашевича й ин. на під... кабінету зорґанізувати ділове

...часописи. В Харкові вихо... часопись „Рух“ орґан соція... ...ної думки. Від 9. цвітня ...і щоденна ґазета „Мо... ...о ґуберн. Коміт. Укр.

...арів в Києві. Мі...мислу уряджує укра...ку виставу товарів ...вистави є заінтересу...ми промислу і вика...ї землі і середникв.

...ька. Польські ле...лянській, Красно...бують хліб, худобу,

...осить помочи, бо з ...руїна. Леґіони узбро...оматами. В маєтках ...ато хліба, живого і ...стало ся з сим май... державних додатко... на Поділю 15. цвітня ...між селянами й поль... Помирити їх ніяк не ...обидві сторони були стра...ві. Українське військо прий... Треба було вокликати також

...ОПОВІСТКИ.

Середа, дня 1-го мая 1918.

Нині: 1-го мая: греко-кат.: Любомира, римо-кат.: Филипа і Якова.

Завтра: 2-го цвітня: греко-кат.: Ів. вехт. Лаври, римо-кат.: Зиґмунта.

| Порядок Богослужень в Страстний тиждень і Світний Празник Воскресеня Христового в І-ій мийскій церкві Успенія пресвятої Діви Марії у Львові. 1. Понеділок, Второк, Середа: щоденно о год. 9. рано св. Служба Божа Преждеосвященних Дарів. 2. Великий Четвер: о год. 9 рано св. Служба Божа соборна св. Василия Вел. з Вечернею. О год, 6. вечером Утреня Вел. Пятниці т. є Служба Христових Страстий. 3. Велика Пятниця: О год. 9. рано Часи Царські, о год. 10 рано Вечерня, о год. 11 рано обхід з Плащаницею і проповідь, о год. 5 вечером Страстні Псальми (хор Ставропигійський, о год. 6 вечером Утреня Надгробна. 4. Велика Субота: о год. 9. рано св. Служба Божа св. Василия Вел. 5. Світле Воскресене Г. Н. Ісуса Христа: О год. 4. рано Надгробне, обхід і Утреня воскресна, о год. 8 рано св. Служба Божа співана, о год. 4 по полудни Вечерня з проповідию. 6. Світлий Понеділок і Второк: Всі богослуженя, як звичайно т. є. о год. 6·30 рано Утреня і св. Служба Божа читана. О год. 9·30 рано св. Служба Божа співана і проповідь. О год. 4. по полудни Вечерня.

| Укр. Нар. Театр Тва „Бесіда“ дир. К. Рубчакова Львів саля „Тва ім. М. Лисенка“. Неділя, 5 мая 1918 Воскресеніє штука на 4 дії Чубатого. Понеділок 6 мая 1918. по пол. о год. 3-ій Назар Стодоля штука на 3 дії Т. Шевченка, в II. дії „Вечерниці“ Ніщинського, веч. о год. пів до 8-ої Маруся Богуславка, істор. драма на 5 дій М. Старицького. Вівторок 7 мая 1918 о год. 3 по пол. Запороський клад, нар. оперетка на 3 дії Ванченка, веч. о год. пів до 8-ої Хмара, нар. драма на 5 дій А. Суходольського.

| Жертва Пр. Рибчук Коломия Кор. 142·60 від учеників колом. шкіл — коляда на Фонд Шептицького К 71·30, Інваліди У. С. С. 71·30 разом 142·60.

ПОМЕРЛИ.

Савина з Іванковських Ясеницька,

вдова по бл. п. Павлі Ясеницькім, бувшім катехиті ґімн. в Самборі упокоїла ся в Бозі в домі свого зятя о. Ів. Господаревського в Ґалівці дня 19/4 1918 в 90 році свого праведного житя. В. Її П.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Конкурс.

Отсим оголошуєть ся конкурс:

1) На стипендію імени Якова Головацького у висоті 250 К річно для ученика-ниці середних і висших шкіл, спорідненого-ої з родинами Головацьких і Бурачиньских, а в недостачі такого-ої для иншого-ої визначного-ої в науці ученика-ниці української народности. Подання, удокументовані останним шкільним свідоцтвом, метрикою і евент. иншим доказом спорідненя, вносити треба до Виділу Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, вул. Чарнецького ч. 26, найдальше до 15 мая сего року.

2) На зворотні одноразові стипендийні запомоги з фонду о. Бойчевського для студентів університету української народности. Термін до внесення подань, як висше.

Львів, дня 25. цвітня 1918.

Від Виділу Наукового Товариства імени Шевченка. 555 3—3

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

У Львові:		В краю і державі:	За границею:
На рік	44·— К.	56·— К.	На Україні . . . . . 56 карб.
півроку	22·— „	28·— „	В Німеччині . . . . . 50 мар.
чвертьроку	12·— „	15·— „	В инших державах . 84 фр.
місяць	4·— „	5·— „	

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ:

Стрічка двошпальтова або її місце 60 с.; в надісланім 1 К.; в оповістках 1·50 К.; в редакційній части перед або по новинках 2 К. Слова товстим друком подвійно. Оголошеня на суботу і ... Постійні оголошення за осібною ...

Видає і відвічає за ред. Др Сидір Голубович Друкарня Артура Гольдмана, Львів Сикстуська 19.

